

ดร.ปรีดี พนมยงค์ เดินทางไปเยี่ยม ประธานโฮจิมินห์
ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พ.ศ.๒๕๐๙

๖/๙๙๖, ๕ ธ. ค. ๕๕

ปรีดีคิตานุสรณ์

ณ กรุงฮานอย

โดย ศุภปริดา พนมยงค์

ปรีดีคิตานุสรณ์ เป็นผลงานประพันธ์ทางดนตรีของ**สมเภา สุจริตกุล** ประพันธ์ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งชาตกาลของนาย**ปรีดี พนมยงค์** ผู้ซึ่งทางองค์การยูเนสโกสหประชาชาติประกาศยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกในปี ค.ศ.๒๐๐๐

วงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพฯ ได้นำ “ปรีดีคิตานุสรณ์” ออกแสดงเป็นรอบปฐมทัศน์ที่กรุงเทพฯ ในวันที่ ๙ พฤษภาคม ค.ศ.๒๐๐๐ โดย สมเภา สุจริตกุล ผู้ประพันธ์ได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยเพลง ซึ่งได้รับความสำเร็จอย่างงดงาม

โดยเหตุที่ประธานโฮจิมินห์ และรัฐบาลเวียดนามได้มีสัมพันธภาพอันดีต่อเนื่องมาตั้งแต่ขบวนการกู้อิสรภาพของเวียดนาม ที่นำโดยประธานโฮจิมินห์ทำการต่อสู้กับพวกล่าอาณานิคมฝรั่งเศส ที่ได้พยายามกลับมาปกครองเวียดนามอีก ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง การต่อสู้กู้อิสรภาพของชาวเวียดนามถือได้ว่าเป็นการต่อสู้ที่เป็นธรรม นายปรีดีฯ ซึ่งดำรงตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรีในยุคนั้น พร้อมด้วยมิตรสหายร่วมอุดมการณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกแห่งขบวนการเสรีไทย จึงได้ให้การสนับสนุนภารกิจแห่งการกอบกู้เอกราชของเวียดนาม

ในด้านหนึ่งก็คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเวียดนามที่จำต้องอพยพลี้ภัยสงครามเข้ามาในไทย เป็นการให้การดูแลทางด้านมนุษยธรรม อีกด้านหนึ่งก็คือ การมอบอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ฝ่ายสัมพันธมิตรส่งให้กับพลพรรคเสรีไทยตอนสงคราม ประธานโฮจิมินห์ได้มีหนังสือถึงนายปรีดีฯ เพื่อตอบขอบคุณในอาวุธที่ได้รับ ซึ่งได้ประกอบขึ้นเป็นกองพันก็จะขอตั้งชื่อว่า “กองพันแห่งสยาม” เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป ชาวเวียดนามในรุ่นต่อๆมาได้รับการบอกเล่าถึงการช่วยเหลือ

ท่านผู้หญิง พูนศุข พนมยงค์ กับมาดาม เทวียน ธิ บินห์ รองประธานาธิบดีเวียดนาม

(จากซ้าย) ดุษฎี บุญทัศน์กุล พนมยงค์, มาดาม เทวียน ธิ บินห์, สมเดชา สุจริตกุล,
ท่านผู้หญิง พูนศุข พนมยงค์, เกา หง ลันห์ และสุดา พนมยงค์

สนับสนุนจากนายปรีดีฯ ในระยะที่พวกเขาประสบกับความยากลำบากอย่างแสนสาหัส จึงทำให้พวกเขาระลึกถึงและไม่ลืมเลือนผลงานของนายปรีดีฯ เลย

ดังนั้นเมื่อได้มีการติดต่อเพื่อจัดแสดงปรีดีคีตานุสรณ์ขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ทางเวียดนามได้มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และเตรียมการแสดงอย่างแข็งขัน และก็เป็นที่น่าทึ่งว่ามาตรฐานทางดนตรีของเวียดนาม ก็เป็นที่หนึ่งไม่เป็นรองใครในภูมิภาคนี้ โน้ตเพลงซิมโฟนีจากไทย ได้ถูกส่งไปให้นักดนตรีเวียดนามฝึกซ้อมเป็นขั้นต้นก่อน เพราะการแสดงเครื่องดนตรีทั้งหมด จะเป็นวงคีตริยางค์เวียดนาม รวมทั้งคณะนักร้องประสานเสียง ผู้เข้าร่วมแสดงทางไทย มีเพียงอาจารย์สุดา พนมยงค์ และครูศุภฎี พนมยงค์ ส่วนผู้อำนวยเพลง คือ สมเถาสุจริตกุล ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งเต็มใจรับหน้าที่เป็นผู้อำนวยเพลง เพื่อความสำเร็จอันงดงามให้เป็นที่ประทับใจแก่ผู้เข้าฟังการแสดงทั้งชาวเวียดนามและชาวต่างชาติ

๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ปรีดีคีตานุสรณ์และคณะคนไทย ผู้ติดตามชมการแสดงร่วม ๑๐ คน ได้ออกเดินทางถึงฮานอย ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ ผู้มีอาวุโสสูงสุด ได้ร่วมเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนเวียดนามตามคำเชิญของทางการรัฐบาลเวียดนาม และก็จะได้เข้าร่วมชมการแสดงด้วย สำหรับผู้ร่วมเดินทางประกอบด้วยคุณกำจัด กีพานิช อดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ คุณวิเชียร กลิ่นสุคนธ์ ประธานชมรม ต.ม.ธ.ก. อาจารย์ประสานมฤคพิทักษ์, คุณกมล กมลตระกูล, อาจารย์ปรีชา สุวรรณทัต และ ร.ศ.ปทุมพร วัชรเสถียร ฯลฯ เป็นต้น

ในบ่ายวันเดียวกัน ท่านผู้หญิงพูนศุขฯ และครอบครัว ได้เดินทางไปยังท่าเทียบประธานาธิบดี เพื่อเข้าเยี่ยมคารวะรองประธานาธิบดีของประเทศ มาตาม เหวียน ธิ บินห์ ผู้ซึ่งได้เคยปะพบกันมาแล้วที่ปารีส เมื่อ ๓๐ กว่าปีก่อน และในขณะนั้น เหวียน ธิ บินห์ เป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศแห่งแนวร่วมปลดแอกเวียดนามใต้ ทำหน้าที่เป็นรองหัวหน้าคณะผู้แทนเวียดนาม เจรจากับทางอเมริกา ด้วยขนาดที่เลียบขาด สวยเป็นสง่า สุภาพสตรีเวียดนามในวัยต้น ๔๐ เศษ เป็นที่ประทับใจแก่คนทั่วไป อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการที่มั่นคงสามารถโต้ตอบกับนโยบายของฝ่ายตรงข้ามอย่างไม่สะทกสะท้าน

มาตาม เหวียน ธิ บินห์ ได้เข้ารับตำแหน่งรองประธานาธิบดี เมื่อประเทศเวียดนามได้เป็นเอกภาพแล้ว ปัจจุบันแม้จะมีอายุถึง ๗๐ ปีเศษ แต่ท่านก็ยังคงมีความสง่างามสมวัย ท่านผู้หญิงพูนศุขฯ ได้กล่าวแสดงความยินดีต่อความสำเร็จของเวียดนาม ซึ่งรองประธานาธิบดี ได้พูดถึงทั้งสิ่งที่เป็นความสำเร็จและอุปสรรคที่ยังคงมีอยู่ อนึ่ง ท่านได้รับปากว่าจะไปชมการแสดงปรีดีคีตานุสรณ์ ตามคำเชิญหลังจากนั้นได้มีการถ่ายรูปหมู่เป็นที่ระลึก

วันรุ่งขึ้น ท่านผู้หญิงพูนศุขฯและครอบครัว ได้ไปคารวะสรีระร่างของประธานโฮจิมินห์ และท่านผู้หญิงก็ได้วางมาลาตรงบริเวณด้านหน้าของสถานที่และเดินทางต่อไปยังที่พักของประธานโฮจิมินห์ อันเป็นเรือนไม้เล็ก อยู่ด้านหลังท่าเทียบประธานาธิบดี อันเป็นแบบอย่างชีวิตที่เรียบง่ายและอุทิศตนเพื่อภารกิจประเทศชาติอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ท่านผู้หญิงฯยังได้เข้าเยี่ยม

ท่านเกา หง ลันท์ ผู้เฒ่าอายุ ๙๖ ปี แต่ยังคงแข็งแรงและมีความจำเป็นเลิศ ซึ่งถือว่าท่านเป็นเพื่อนเก่าคนหนึ่ง เคยปฏิบัติงานในเมืองไทย และเป็นลูกศิษย์รุ่นแรกของประธานโฮจิมินห์ ซึ่งปัจจุบันเหลือเพียงไม่กี่ท่าน สถานีวิทยุโทรทัศน์เวียดนาม ได้มาถ่ายทำและสัมภาษณ์เพื่อออกอากาศ ในเรื่องสัมพันธ์ภาพของประธานโฮจิมินห์ และรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดีฯ ตลอดจนการพบปะคุ้นเคยกันฉันท์มิตรสนิทของบุคคลทั้งสองท่านในอดีตเป็นต้น

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เป็นอันเปิดการแสดง ปรีดีคีตานุสรณ์ ณ โรงละครโอเปร่า ใจกลางกรุงฮานอย เมืองหลวงของประเทศ ฮานอยโอเปร่า มีอายุร่วมร้อยปี สร้างในสมัยฝรั่งเศสปกครองเวียดนาม เมอร์ซีเออร์ ปอล ดูแมร์ ผู้สำเร็จราชการฝรั่งเศส ซึ่งปกครองอินโดจีนสมัยนั้น ต้องการจะแสดงอิทธิพลการมีฝรั่งเศสเพื่อแข่งกับอังกฤษที่ปกครองอินเดียนสมัยเดียวกัน จึงได้สั่งการให้มีการสร้างโรงละครโอเปร่าขึ้นที่ฮานอย ให้มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมทำนองเดียวกับโรงโอเปร่าในยุโรป ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะเป็นของเวียดนาม

ก่อนการแสดงได้มีการกล่าวสุนทรพจน์ของท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ และการกล่าวสุนทรพจน์จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเวียดนาม พร้อมกันนี้ได้มีการมอบวีดิทัศน์ภาพยนตร์เรื่อง “พระเจ้าช้างเผือก” ที่นายปรีดีฯ ได้สร้างขึ้นในปี พ.ศ.๒๔๘๔ และทางเวียดนามก็ได้มอบวีดิทัศน์ภาพยนตร์ชีวประวัติ “ประธานโฮจิมินห์”

รองประธานาธิบดี เหวียน ธิ บินห์ มาร่วมชมการแสดง พร้อมด้วยรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงวัฒนธรรม ร.ม.ต.ช่วยว่าการกระทรวงวัฒนธรรม, ท่านเกา หง ลันท์ เพื่อนเก่าผู้อาวุโส และเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายเวียดนามอีกหลายท่าน คณะทูตานุทูตประจำฮานอย, ชาวเวียดนาม โดยเฉพาะผู้ที่เคยอาศัยอยู่ในไทย และคณะคนไทยที่ร่วมเดินทางมาในครั้งนี้

การแสดงได้เริ่มขึ้นด้วยเพลงโหมโรง “ศรีอยุธยา” ซึ่งเป็นเพลงที่พระเจนดุริยางค์ได้ดัดแปลงมาจากเพลงไทยโบราณหลายเพลง เช่น เพลงจากแตงรังสี ธรณีกรรมแสง ชับไม้ บันเขาวัว อัศดงคต และเพลงสายสมร ที่ราชทูตฝรั่งเศส ลาลูแบร์ ได้บันทึกไว้ในภาพยนตร์ “พระเจ้าช้างเผือก” ตามที่ทางเวียดนามได้รับมอบวีดิทัศน์ภาพยนตร์เรื่องนี้ เพลง “ศรีอยุธยา” มีความไพเราะและซึ้งลึกเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาเป็นเพลงโหมโรง ทำให้มีความรู้สึกดีมีค่าประทับใจ เพลิดเพลินในการติดตามการแสดงในส่วนต่อไป

ต่อจากนั้น อาจารย์สุดา พนมยงค์ ได้แสดงเดี่ยว Piano Concerto No.4 in G Major จากบทประพันธ์ของท่าน Beethoven การแสดงจบลงด้วยเสียงปรบมืออย่างกึกก้อง ท่านรองประธานาธิบดี เหวียน ธิ บินห์ ได้แสดงความยินดีและชื่นชมเป็นอย่างมาก

สุดยอดของการแสดงในลำดับต่อมาคือ “ปรีดีคีตานุสรณ์” ผลงานของสมเถา สุจริตกุล ซึ่งเป็นซิมโฟนีหมายเลข ๔ อันมีความสัมพันธ์กับชีวประวัติของนายปรีดี พนมยงค์ ก็ได้เริ่มขึ้นด้วยกระบวนที่หนึ่ง-ซันชนะแห่งโศกนาฏกรรม ซึ่งบรรยายถึงอสังกรรมในต่างแดนด้วยการอุทิศตนรับใช้ประเทศชาติมาโดยตลอด ถือได้ว่าเป็นซันชนะต่อความตาย กระบวนที่

สอง เพลงมรดก เป็น การบรรยายถึงประเทศ
 ญกรุกรานในสงครามโลกครั้งที่สอง การร่วม
 มือกับคนไทยผู้รักชาติในการกอบกู้สันติภาพ
 และความสงบ ให้กลับคืนสู่ประเทศชาติและ
 ประชาชน กระบวนที่สาม พลัดถิ่น บรรยาย
 ถึงชีวิตลี้ภัยในต่างแดน โดยเฉพาะการลี้ภัย ๒๑
 ปี ในจีน ซึ่งจะมีส่วนประกอบของเพลงจีนที่
 เยือกเย็นเข้ามาเสริม และเมื่อถึงกระบวนที่สี่
 อันเป็นกระบวนสุดท้าย “ธรรมบท” ขับร้อง
 โดยนักร้องประสานเสียงเวียดนาม ซึ่งร้องเป็น
 ภาษาบาลี สกดด้วยตัวอักษรโรมัน จึงทำ
 นักร้องเวียดนามร้องได้โดยสะดวก เพราะ
 ภาษาเวียดนามก็ได้ใช้ตัวอักษรโรมันเช่นกัน
 ธรรมบทนี้พระพุทธรูปเจ้าทรงอรธธาธิบายถึง
 ความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ที่ได้อดทน ต่ออุปสรรค
 ทั้งปวง ดำเนินวิถีทางไปในทางที่ถูกต้องที่ควรสู่
 จุดสูงสุด ดังเช่นชีวิตของนายปรีดี พนมยงค์

“เขาผู้นั้น เราเรียกว่าพราหมณ์”

เมื่อเสร็จสิ้นการแสดง ก็ได้รับเสียงปรบ
 ปรอยอย่างกึกก้องยาวนาน คุรุคุษฎี ซึ่งได้ร่วม

ร้องเพลงกับนักร้องเวียดนามในกระบวนทำที่
 สาม ก็ได้เป็นผู้มอบภาพถ่ายที่อยู่ในกรอบรูป
 ขนาดใหญ่ เป็นภาพประธานโฮจิมินห์ และ
 รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ กำลังนั่งสนทนา
 กันอยู่ เพื่อเป็นที่ระลึกแก่ทางฝ่ายเวียดนาม

การแสดงปรีดีคีตานุสรณ์ ณ กรุงฮานอย
 ในครั้งนี้ ถือว่าเป็นการนำไมตรีจิตมิตรภาพ
 และวัฒนธรรมจากไทยมาแลกเปลี่ยนกับ
 เวียดนาม เพื่อนบ้านของเราที่ไม่เคยลืมผลงาน
 ในอดีตของนายปรีดี พนมยงค์ ต่อประชาชน
 เวียดนาม การให้การต้อนรับจากกระทรวง
 วัฒนธรรม ตลอดจนหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
 ข้องทั้งปวงเป็นไปอย่างดียิ่ง คณะคนไทยที่ได้
 ร่วมไปด้วย ต่างมีความประทับใจและได้รับความ
 รู้ความเข้าใจที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับ
 เวียดนาม อีกทั้งยังได้เข้าคารวะสระวังของ
 ท่านประธานโฮจิมินห์ และเที่ยวชมทิวทัศน์
 อันสวยงามสดงงามของอ่าวฮาลอง สถานที่อัน
 เป็นมรดกโลก

มิตรภาพระหว่างประชาชนไทย-ประชาชน
 เวียดนาม จงพัฒนาสนิทแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นทุก
 วันเวลาที่ผ่านไป

